

Sygn. akt I UK 138/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński (sprawozdawca)

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z odwołania K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o wcześniejszą emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 listopada 2006 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. akt (...),

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 13 grudnia 2004 r. odmówił K. K. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach uznając, iż wnioskodawca nie udowodnił 15 lat takiej

pracy, bowiem za taki okres nie można było uznać pracy wnioskodawcy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. oraz w Gospodarstwie Rolnym Zasobu Skarbu Państwa w S.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B., wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2005 r. zmienił zaskarżoną decyzję uznając, iż okres zatrudnienia wnioskodawcy od 1 marca 1975 r. do 31 grudnia 1979 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. oraz od 2 grudnia 1985 r. do 31 lipca 1994 r. w Gospodarstwie Zasobów Rolnych Skarbu Państwa w S. był pracą w szczególnych warunkach.

Apelację od tego wyroku wywiódł organ rentowy.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 18 stycznia 2006 r. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił odwołanie ubezpieczonego. Sąd stwierdził, że zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, aby uznać pracę ubezpieczonego za pracę w szczególnych warunkach, musiałby ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny przyjął jednak, że wnioskodawca zatrudniony na stanowisku kierownika nie mógł stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać obowiązków magazyniera. Jako kierownik Zespołowego Gospodarstwa Rolnego zobowiązany był również do prowadzenia stosownej dokumentacji, składania sprawozdań wobec przełożonych z realizacji poszczególnych zleconych zadań, uczestniczenia w naradach i zebraniach. Sąd Apelacyjny stwierdził, iż właściwe wykonywanie nałożonych nań obowiązków musiało zajmować wnioskodawcy wiele czasu, co uniemożliwiało stale i w pełnym wymiarze wykonywanie prac magazyniera. Ponadto Sąd Apelacyjny nie podzielił oceny dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, iż praca wnioskodawcy we wskazanym wyżej gospodarstwie winna być zakwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy przyjął błędnie kryteria, stosując do oceny pracy świadczonej przez wnioskodawcę w rolnictwie wykaz stanowisk obowiązujący w Dziale Chemii,

skoro wykaz A i B, stanowiące załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również zarządzenie nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 21 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie wymieniają stanowiska magazyniera w katalogu prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym.

Od powyższego rozstrzygnięcia ubezpieczony wniósł skargę kasacyjną podnosząc naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Ponadto wskazał na naruszenie przepisów postępowania - art. 227 k.p.c. i 233 § k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się nieusprawiedliwiona. Podstawą skargi był zarzut naruszenia przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, dotyczący kwestii braku wymienionego stanowiska magazyniera w katalogu prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym w wykazie A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz w zarządzeniu nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 21 marca 1988r. Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że brak stanowiska magazyniera w katalogu prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym w wyżej wymienionych aktach prawnych stanowi przeszkodę w uznaniu pracy

ubezpieczonego za pracę w szczególnych warunkach. Przepisy regulujące materię ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujących; oznacza to, iż w sytuacjach w nich określonych muszą być one stosowane przez organ rentowy w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca. Dlatego stanowisko zawarte w skardze kasacyjnej sprowadzające się do tego, że praca w charakterze magazyniera w rolnictwie przy środkach chemicznych może być zakwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach wymieniona w Dziale IV Chemii pod pozycją 40 wyżej wymienionego rozporządzenia, nie jest zasadne. Wymienione wyżej stanowisko magazyniera mogłoby być uznane za pracę w szczególnych warunkach jedynie pod warunkiem, że powyższa praca wymieniona byłaby także w dziale dotyczącym rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego powołanych wyżej przepisów.

Zasadniczym powodem, który legł u podstaw rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji było jednak wykonywanie pracy magazyniera przez wnioskodawcę w niepełnym wymiarze czasu pracy. Powyższa przyczyna w ocenie Sądu powodowała, że praca ubezpieczonego zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie mogła być kwalifikowana jako wykonywana w szczególnych warunkach. Sąd Najwyższy zgadza się z oceną Sądu Apelacyjnego, że nie został spełniony warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (por. wyrok SN z dnia 15 listopada 2000 r., II UKN 39/00, OSNP 2002/11/272). Byłby on spełniony tylko wówczas, gdyby ubezpieczony w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na stanowisku magazyniera nie wykonywał czynności pracowniczych niezwiązanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonywałby pracę w szczególnych warunkach. Dokonując analizy ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy w niniejszej sprawie, nie można zgodzić się z zarzutem przeciwko wyrokowi Sądu drugiej instancji o błędnej

ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, skoro do obowiązków kierownika Zespołowego Gospodarstwa Rolnego, którym był ubezpieczony, obok pełnienia funkcji magazyniera, należało prowadzenie stosownej dokumentacji, składanie sprawozdań wobec przełożonych z realizacji poszczególnych zleconych zadań, uczestniczenie w naradach i zebraniach. Okoliczność wykonywania pracy niezwiązanej z wydawaniem szkodliwych środków chemicznych nie była w istocie rzeczy sporną, albowiem sam skarżący potwierdził, że wyżej wymienione czynności administracyjne wykonywał. Sporny był tylko udział tych prac w dobowym czasie pracy ubezpieczonego – ubezpieczony twierdził, że obowiązki te zajmowały mu 15-30 minut dziennie. Sąd Najwyższy, w oparciu o zasadę doświadczenia życiowego, podziela pogląd Sądu Apelacyjnego, że zakres obowiązków związanych z kompleksową organizacją prawidłowego zaopatrzenia magazynów mających zapewnić środki przeznaczone do obsługi gospodarstwa rolnego o powierzchni 200 ha, przedkładaniem stosownych sprawozdań z wykonanych zadań wobec przełożonych, składaniem zamówień, kontrolą pracowników itp. nie pozwalał na to, aby prawidłowo wykonywać czynności administracyjne w 15 do 30 minut dziennie. Stąd też przyjąć należy, iż właściwe wykonywanie nałożonych nań obowiązków musiało zajmować wnioskodawcy więcej czasu, co uniemożliwiało stałe i w pełnym wymiarze wykonywanie prac magazyniera.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną.

/tp/